

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Utrùm per legem Evangelicam fideles eximantur ab obligatione mandatorum divinatorum & humanorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Neque dici potest, quod lex Moisaica iustificandi vim habuerit, qua praeceptiva aut prohibitiva fuit: nam sub hac ratione non magis habuit vim iustificandi, quam habeat nunc lex Evangelica. At lex Evangelica non habet vim iustificandi, quia praeceptiva vel prohibitiva, ut recte docet S. Thomas hic q. 106. a. 2. in O. Imò de utraque lege, qua praeceptiva vel prohibitiva praeiis, aequè intelligi debet illud Apostoli 2. Cor. c. 3. *Littera occidit*, occasionaliter scilicet, nisi addit interior gratia fidei sanans.

Lex igitur Evangelica ratione sui status, in quo praesentem habet Christum auctorem ipsius & institutorem, propter merita ipsius iam exhibita, & praeium ab eo pro redemptione nostra persolutum, in ordine ad iustificationem & salutem nostram, praeogativam aliqua, qua leges anteriores, nempe lex naturae & Moisaica caruerunt, accipere debuit, & re vera accepit in sacrificii sui & sacramentorum suorum institutione, tanquam instrumentorum moralium, quibus iustificationem & salutem nostram operatur, per illa Deum determinando ad dandam gratiam propter merita Christi, ad ipsam modo quodam specialissimo ob ipsiusmet Christi dispositionem pertinentia.

Dices. Imò lex Evangelica & Moisaica in hoc differunt, quod in hac nulli in filios Dei adoptarentur, & nulli gratiam interiorem acciperent. & hoc manifestè repugnare Apostolo, dicenti de Iudeis Rom. cap. 3. *Quorum adoptio est filiorum, & gloria, & testamentum, & legislatio*; & toto cap. 11. ad Hebr. Itaque aliud est aliquis in lege veteri iustificatos fuisse, & aliud iustificatos fuisse vi legis veteris: hoc falsum est, illud indubitatum. Item aliud est homines in lege veteri accepisse gratiam interiorem, necessariam ad servanda mandata divina; aliud accepisse vi legis veteris. Primum verum est, secundum falsum.

ARTICULUS IV.

Utrum per legem Evangelicam fideles eximantur ab obligatione mandatorum divinarum & humanorum.

RESPONSIO I.

Lex Evangelica non eximit fideles ab obligatione mandatorum divinarum. Est contra Lutherum.

Prob. 1. ex Scriptura. Christus enim ait Matth. c. 7. *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum.* Et c. 25. *Ite maledicti in ignem aeternum... esurivi enim, & non dedistis mihi manducare, &c.* Quibus verbis & subsequentibus declarat, reprobos in aeternum esse damnandos propter mandatorum divinarum transgressionem. Et c. ult. *Ventes, docete omnes gentes, docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis.* At cur Apostolis suis praeceperet Christus, ut gentes omnes docerent mandata divina; si mandatorum divinarum observatio ad salutem necessaria non esset gentibus ad fidem conversis, solaque fides illis sufficeret.

Prob. 2. Ex Conc. Trid. sess. 6. c. 20. ubi dicitur; *Si quis hominem iustificatum, & quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad observationem mandatorum Dei & Ecclesiae, sed tantum ad credendum, quasi verò Evangelium sit nuda & absoluta promissio vitae aeternae sine conditione observationis mandatorum, anathema sit.* Ratio autem manifesta est, quia impium est dicere, quod Christus venerit, ut per legem Evangelicam vitis omnibus aperiret janua, homines liberando à iugo mandatorum divinarum, & scelerum omnium impunitatem promitteret iis, qui hanc impunitatem propter ejus merita sibi concedendam crederent & considerent.

RESPONSIO II.

Lex Evangelica non liberat fideles ab obligatione
Simonnet Theol. Tom. II.

legum humanarum. Est contra Lutherum.

Prob. 1. De legibus Ecclesiasticis, quod lex Evangelica non liberet ab earum observatione. Nam Luc. c. 10. Christus sic alloquitur Apostolos, & in Apostolorum persona praelatos ecclesiasticos eorum successores: *Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit.* Et Matth. c. 18. *Amen dico vobis; quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in caelo, &c.* Denique Joan. c. 21. ad Petrum & ejus successores haec verba dirigit: *Pasce oves meas, pasce agnos meos.* Quibus locis Christus Vicario suo in terris, & aliis Ecclesiae Praelatis concedit potestatem condendi leges, quibus fideles obedire teneantur; ita ut si eas non observent, non solum hominibus, sed etiam ipsimet Christo inobedientes esse, nec tam Ecclesiae principes, si eorum mandata spernant, quam ipsum Christum spernere censeantur. Ergo, &c.

Prob. 2. de legibus civilibus, quod lex Evangelica ab earum observatione non eximat fideles. Nam Apostolus Rom. c. 13. loquens de civili potestate, sic ait: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit; non est enim potestas, nisi à Deo. Quae autem sunt à Deo; ordinatae sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt... Ideo necessitas subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam.* Haec autem verba ad fideles dirigit Apostolus, & differtè asserit subditos teneri in conscientia ad servandas leges Principum secularium, easque transgrediendo, in re scilicet gravi, damnationem sibi acquirere, hoc est, incurrere reatum damnationis aeternae, qui reatus non potest esse sine reatu culpae gravis, sicut nec reatus culpae gravis sine gravi obligatione in conscientia, qua, qui legem superioris transgreditur, tenetur eam servare. Idem docet Petrus Apostolus epist. 1. c. 2.

Ratio pro utraque parte est, quia lex Evangelica neque praelatos ecclesiasticos, neque principes seculares privat jurisdictione sua. Imò institutio jurisdictionis ecclesiasticae, & potestatis ferendi leges ecclesiasticas, est pars legis Evangelicae; & quamvis jurisdictionis civilis, & potestatis ferendi leges civiles institutio non pertineat ad legem Evangelicam, per illam tamen commendatur, & laudatur, ut divina saltem in radice, in quantum est saltem mediata à Deo, qui communicatibus prefectis, quibus ipse per se non dedit Principes, jus dedit in unum vel plures conferendi auctoritatem publicam, & potestatem condendi leges civiles, sine quibus nec utiliter administrari, nec stabiliter conservari potest communitas perfecta.

Obj. 1. Christus Luc. cap. 22. ait: *Reges gentium dominantur eorum... vos autem non sic.* Et Matth. cap. 17. *Ergo liberi sunt filii.* Resp. ad 1. Christus ibi tantum monet discipulos suos ne dominatum ambiant; & si cogantur praeesse, ne praesint tanquam domini, sed potius tanquam ministri, & eorum quibus praesunt, servi; nimirum ut subditos suos mansuetudine sua sibi devinciant, eisque humilitatis, modestiae, subjectionis animi, charitatis, aliarumque virtutum christianarum exempla praebeant, sicut praeiit ipse Christus, qui unus omnium Dominus & Magister est. R. ad 2. Christus his verbis tantum significat se, utpote Filium naturalem Dei, qui Rex regnum est, & Dominus dominantium, liberum esse à solvendo tributo quod tunc exigebatur.

Obj. 2. Apostolus dicit Rom. c. 6. *Non estis sub lege, sed sub gratia.* Et Gal. cap. 2. *Subintroierunt (falsi fratres) explorare libertatem nostram, quam habemus in Christo Jesu, ut nos in servitutem redigerent.* Et 2. Cor. c. 3. *Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.* Et 1. ad Timoth. c. 1. *Lex iusto non est posita, sed iniustis.* Et illud 1. Cor. c. 7. *Pretio empti estis, nolite fieri servi hominum.*

R. ad 1. Apostolus loquitur de lege Moisaica, quam dicit abolitam esse per legem Evangelicam, quam vocat gratiam, hoc est, legem gratiae, propter gratiarum abundantiam quam habet, & quam non habuit lex Moisaica. R. ad 2. Apostolus loquitur de servitute legis Moisaicae, in quam Galatas redigere

R 3 vole-

volebant aliqui falsi fratres, prædicantes illis circumcissionem ad salutem necessariam esse, & ita inducentes illos ad circumcidendum se, & circumcidendo se, totum in se Mosaicæ legis onus suscipiendum. *R. ad 3.* Apostolus loquitur de libertate à mentis ebrietate, ignorantia & cœcitate. *R. ad 4.* Sensus Apostoli est, quod lex posita sit ad coercendos, & pœnis terrendos injustos, non verò justos, qui sponte & ex amore justitiæ legem observant. *R. ad 5.* Fideles hortatur Apostolus, ne se ita hominibus mancipent, ut eis serviendo, obsequium Dei negligant.

ARTICULUS V.

Utrum leges divina positivæ cadere possint sub dispensationem divinam, vel humanam.

RESPONSIO I.

Leges divinæ positivæ cadere possunt sub dispensationem divinam.

Prob. Nam Deus potuit neque Mosaicam, neque Evangelicam legem ferre; fuit enim in utraque ferenda liberimus, & potuit esse contentus sola lege naturali. Item legem Mosaicam pro tota gente Judaicam potuit postea restringere ad unam vel alteram tribum: imò potuit totam abrogare, & pro omnibus Judeis, & re vera abrogavit. Item legem Evangelicam, pro universa terrarum orbe latam, posset ad unam vel alteram orbis partem restringere; cum potuerit illam pro una tantum vel altera orbis parte, aut etiam pro paucioribus hominibus statuere. Item posset, si vellent, illam totam abrogare: tam enim liberè vult illam permanere, quam liberè voluit esse. Ergo à fortiori potuit in lege Mosaicæ, & nunc potest in lege Evangelicæ propriè dispensare: cum propriè dispensare, nihil aliud sit, quam legem restringere & abrogare ex parte.

Obj. Si Deus potest propriè dispensare in lege Evangelicæ, potest hominem absolvere ab obligatione amandi Deum, Absurdum conf. Ergo, &c. *R. neg. seq. maj.* Nam non potest hominem absolvere ab obligatione amandi Deum, orta ex lege divina naturali, & fundata in ipsa rerum natura, & exigentia: lex enim divina naturalis, qua amor Dei præcipitur, omnino necessaria est ex hypothese creaturæ rationalis existentis, & tam necessaria, quam ipsa rerum natura & exigentia.

Nota. Præcepta legis Evangelicæ duplicis generis sunt, ut jam constat ex dictis superius, videlicet præcepta formaliter quidem positiva, sed naturalia materialiter, quibus nempe statuuntur & confirmantur ea quæ sunt juris naturalis; & præcepta non solum formaliter, sed etiam materialiter positiva, quibus nempe statuuntur aliqua, quæ non sunt juris naturalis, hoc est, jure naturali præcepta, vel prohibita. Deus autem dispensando in præceptis primi generis, tolleret quidem obligationem ortam ex lege Evangelicæ, at non tolleret omnem: maneret enim adhuc, & necessariò maneret obligatio orta ex lege naturali. At dispensando in præceptis secundi generis, Deus tolleret omnem obligationem, quia ex illis solis oritur obligatio, aut si etiam aliunde oriretur, certè ex aliqua lege humana, cui derogaret dispensatio à Deo facta.

RESPONSIO II.

Lex positiva divina, putà Evangelicæ, non cadit sub dispensationem humanam.

Prob. Nam nulla humana potestas est, sive ecclesiastica, sive civilis, quæ obligationem lege Evangelicæ impositam relaxare possit. Ergo, &c. *Prob. ant. 1.* Hoc non potest autoritate propria, quia auctoritas inferior superiori prævalere non potest. 2. Hoc non potest ex commissione, quia commissio hujusmodi nulli potestati creatæ data est, ut patebit ex objectionum solutione, & nunc sic ostenditur. In lege Evangelicæ præter præcepta moralia, præceptorum

naturalium confirmativa, sunt tantum alia pauca, putè positiva. At 1. nemo dicit, quod facultas aliquibus hominibus data sit dispensandi in præceptis moralibus. 2. Dici non potest, quod aliquibus hominibus data sit facultas dispensandi in præceptis purè positivis: nam præcepta purè positiva legis Evangelicæ pertinent ad fidem, sacramenta & sacrificium, quæ sunt religionis nostræ fundamenta. Unde præcepta illa sunt fundamentalia, proindeque debent esse prorsus invariabilia, & ab hominibus indispensabilia.

Obj. 1. Illud Matth. c. 18. *Quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cælis.* Quæ verba generaliter dicta Petro & aliis Apostolis, nihil excipiunt. *R.* Hæc verba sunt quidem generaliter dicta, atamen cum aliqua restrictione necessariò intelligenda sunt: aliqui Apostolorum Successores possent omnia solvere, sacramentorum substantiam mutare vel tollere, mutare vel tollere sacrificium, matrimonium ratum & consummatum dissolvere, &c. quæ omnia sunt falsa & absurda.

Quantam autem latitudinem verba illa habere debeant, ex perpetuo usu Ecclesiæ colligi debet, & ex constanti fidelium sensu, ea quæ à Christo circa obligationem credendi, sacramenta, & sacrificium determinata fuerunt, perpetua & invariabilia esse debere existimantur; quia ipsa Ecclesiæ perpetua esse debet, & eadem substantialiter usque ad finem mundi ubique permanere.

Obj. 2. Pontifex dispensat in votis & juramentis, & tamen obligatio votorum & juramentorum est juris divini positivi. Ergo Pontifex dispensat in jure positivo divino. *R. neg.* Pontificem dispensare propriè in lege positiva divina, dispensando in votis & juramentis: nam propriè dispensare in lege, est eximere aliquem ab obligatione legis, manentibus omnibus circumstantiis in quibus lex obligat. At hoc non facit Pontifex, dispensando in votis & juramentis. Eatenus enim in votis & juramentis dispensat, quatenus vel authenticè declarat votum aut juramentum non obligare in talibus circumstantiis, quia non est gratum Deo, aut, omnibus expensis, non est de meliori: vel quatenus vice Dei cujus est Vicarius, relaxat promissionem Deo factam, & relaxat in eo casu, in quo sine hac relaxatione votum aut juramentum obligaret.

In neutro autem hoc modo dispensandi in votis & juramentis, Pontifex eximit hominem ab obligatione legis, manentibus circumstantiis in quibus lex positiva divina obligat. Non in primo: nam in eo tantum declarat legem positivam divinam ad nihil obligare in talibus circumstantiis, declarando votum aut juramentum in talibus circumstantiis non valere. Non etiam in secundo: nam in eo tantum subtrahit materiam obligationi legis positivæ divinæ, quæ non obligat ad reddendum Deo quod ei promissum est, nisi quandiu vel per se, vel per Vicarium suum, promissioni non renunciavit. Unde Pontifex vice Dei renunciando promissioni, non relaxat obligationem legis positivæ divinæ in ea circumstantia in qua obligat, sed solum hanc circumstantiam tollit, & aliam ponit, in qua nunquam obligavit lex positiva divina.

Obj. 3. Pontifex dissolvit matrimonium ratum, non consummatum, quod tamen jure positivo divino indissolubile est, juxta illud Christi: *Quod Deus conjunxit homo non separet*, Matth. c. 19. Ergo, &c. *R. Neg.* matrimonium ratum, non consummatum, esse planè indissolubile jure positivo divino; & dico verba Christi laudata, intelligenda esse de matrimonio consummato, per quod conjuges fiunt una caro, & quod proinde Christus voluit esse planè indissolubile in lege Evangelicæ. Unde in eo dispensare nulla potest auctoritas humana.

Obj. 4. Juris positivi divini est, ut solus Episcopus administrare possit Sacramentum Confirmationis. Atqui tamen aliquando summi Pontifices cum simplici sacerdote dispensarunt, ut Sacramentum illud ministrare posset, ut patet ex Conc. Flor. in decreto

Euge-